

УДК 330.341.1:332.1(477)

Полякова Ю.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Львівського торговельно-економічного університету

ВИЗНАЧАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена вивченню домінуючих характеристик інноваційної діяльності у регіональному вимірі. Виявлено істотну міжрегіональну диференціацію за показниками інноваційної активності. Проведено оцінку рівня інноваційного потенціалу областей України. Обґрунтовано основні пріоритети інноваційного розвитку регіонів в умовах глобалізаційних викликів.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, інноваційний розвиток, регіон, регіональна диференціація.

АННОТАЦИЯ

Статья посвящена изучению доминантных характеристик инновационной деятельности в региональном измерении. Выявлена существенная межрегиональная дифференциация по показателям инновационной активности. Проведена оценка уровня инновационного потенциала областей Украины. Обоснованы основные приоритеты инновационного развития регионов в условиях глобализационных вызовов.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инновационный потенциал, инновационное развитие, регион, региональная дифференциация.

ANNOTATION

The article is devoted to the study of the dominant characteristics of innovation activity in the regional dimension. There was identified significant regional differentiation in indicators of innovative activity. Also, the potential innovative level of regions of Ukraine was estimated. Moreover, there were substantiated the main priorities of innovative development of regions in conditions of globalization challenges.

Key words: innovation activity, innovation potential, innovation activity, innovative development, region, regional differentiation.

Постановка проблеми. Ефективне використання та розвиток інноваційного потенціалу як базису стратегії забезпечення конкурентоспроможності набуває загальнонаціональної і регіональної пріоритетності. Головним завданням є формування інституційної основи і дієвих механізмів стимулювання інноваційної активності, взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності, збалансування попиту та пропозиції інноваційних розробок. Сьогодні інноваційний потенціал не став вагомим чинником економічного або соціального зростання регіонів України, підвищення конкурентоспроможності або рівня життя населення. Простежується концентрація інноваційного розвитку в окремих регіонах, міжрегіональна диференціація інноваційного потенціалу конкурентоспроможності, вакуум інституціональної інфраструктури інноваційної діяльності, зменшення чисельності наукових установ та науковців, асиметрія фінансового забезпечення інноваційної діяльності тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню різноманітних аспектів інноваційної діяльності на різних рівнях управління, пов'язаних із їх фінансовим, організаційно-еко-

номічним, ресурсним, інформаційним та інфраструктурним забезпеченням, присвячені праці таких науковців, як О. Жижор [12], С. Захарченко [10], С. Ілляшенко [7], О. Луцків [13], В. Мельник [1] та ін.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою статті є виявлення важливих характеристик інноваційної діяльності в Україні з метою подальшого обґрунтування пріоритетів інноваційного розвитку на регіональному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційна активність сьогодні є цілком обґрунтованою відповіддю на виклики, пов'язані з необхідністю утримання та посилення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання усіх рівнів. Непослідовність і уповільнена реакція унеможлиблює успішну адаптацію до сучасних викликів і спричиняє негативні соціально-економічні наслідки. Регіональний рівень ієрархії управління економікою починає відігравати важливу роль у процесі створення та використання нових знань. Інноваційна діяльність у регіоні залежить від низки чинників, основними з яких є рівень розвитку та ефективного використання інноваційного потенціалу. Інноваційній діяльності в регіонах України властиві такі характеристики, як, по-перше, відсутність реального впливу інноваційного чинника на економічне зростання та конкурентоспроможність регіону. Відставання рівня економічного розвитку країни та її регіонів від європейських країн (у тому числі і нових членів ЄС) нагромаджувалося протягом тривалого періоду, і у своїй основі, як нам видається, має не низький інноваційний потенціал, а слабе інституціональне забезпечення інноваційної діяльності, відсутність мотиваційних елементів суб'єктів підприємницької діяльності до впровадження інновацій як основного способу досягнення конкурентних переваг.

По-друге, істотна міжрегіональна диференціація за показниками інноваційної активності. Так, за кількістю інноваційно активних підприємств співвідношення між регіоном лідером (Харківською областю) та регіоном із найнижчими показниками (Луганська область) сягає 12 разів. 13% вітчизняних підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, знаходяться у Харківській області, по 1% таких підприємств нараховується у Луганській, Волинській і Чернівецькій областях. Кількість упроваджених інноваційних видів продукції у 2016 році різниться у 96 разів

(у Запорізькій області було впроваджено 1058 інноваційних видів продукції, а у Закарпатській і Волинській – по 11). Обсяги фінансування інноваційної діяльності у Дніпропетровській області становлять 14 264,7 млн. грн., а у Чернівецькій – лише 19,0 млн. грн. Враховуючи, що регіональна диференціація визначає ступінь інтеграції регіональної економіки з економікою держави [1, с. 164], можна спрогнозувати, що внутрішні інтеграційні зв'язки між регіонами в межах країни не володіють достатньою міцністю, що негативно відображається як на рівні економічної безпеки країни, так і на згуртованості регіонів.

Як показує європейський досвід, регіональні відмінності мають свій прояв і в економіці країн-членів ЄС. Зокрема, 43% обсягів інноваційного виробництва в ЄС припадає лише на 14% території – географічний трикутник (Лондон, Гамбург, Мюнхен, Мілан, Париж), де виробляється продукція із високою доданою вартістю. Досить високим є розрив між країнами, а на рівні регіонів ці відмінності ще сильніші. Так, обсяг ВВП на одного мешканця різниться від 343% середнього по Європі (внутрішній Лондон) до 28% від середнього по Європі (регіон Северо-западен у Болгарії). Ліквідацію у перспективі такої асиметрії на рівні ЄС розглядають у світлі створення можливостей для нарощування в регіонах власного потенціалу інноваційного розвитку та реалізації стратегії соціального і економічного згуртування [2, с. 118], що не втрачає актуальності для України.

По-третє, зниження інтелектуального потенціалу. Відбувається кардинальне зниження кількості працівників наукових організацій (з 170,6 тис. осіб у 2005 р. до 97,9 тис. осіб у 2016 р.), такі ж тенденції стосуються і чисельності дослідників та техніків (рис. 1), а та-

кож докторів та кандидатів наук у наукових організаціях практично в усіх регіонах країни.

Серед інших обставин такі наслідки є результатом відсутності інвестицій у високотехнологічне виробництво і використання ресурсів країни як сировинного приросту у глобальному ланцюгу цінностей, що має свій прояв, з одного боку, у відсутності перспектив розвитку, з другого – у неможливості для висококваліфікованих кадрів себе реалізувати у сировинній системі. З моменту здобуття незалежності Україна перетворилася на донора інтелектуальних ресурсів для розвинених країн світу (США, Ізраїль, Німеччина, Канада та ін.). Починаючи з 1992 по 2002 рік країну покинули 574 передових вчених, 60% із яких були докторами фізико-математичних, медичних і технічних наук [4].

Для забезпечення інноваційного розвитку регіонів важливим вбачається узгодження вимог місцевої промисловості та ринку праці із напрямками підготовки фахівців на регіональному рівні, особливо це стосується інженерно-технічних наук. Свого часу орієнтація системи вищої освіти у США на масову підготовку інженерів дозволила країні наздогнати Європу у технологічних та наукових досягненнях, аналогічний варіант для застосування наздоганяльної стратегії розвитку реалізовували Японія та Південна Корея [5, с. 25]. На нашу думку, регіони із значною концентрацією вищих навчальних закладів мають значно більше шансів для успіху у забезпеченні економічного зростання.

По-четверте, інноваційна сфера не стала конкурентною перевагою промисловості регіонів. Так, зростання ступеня зношеності основних засобів вітчизняної промисловості до 76,9% загалом і переробної промисловості до 75,8% називають однією із причин низького рівня такої конкурентної переваги, як інноваційна актив-

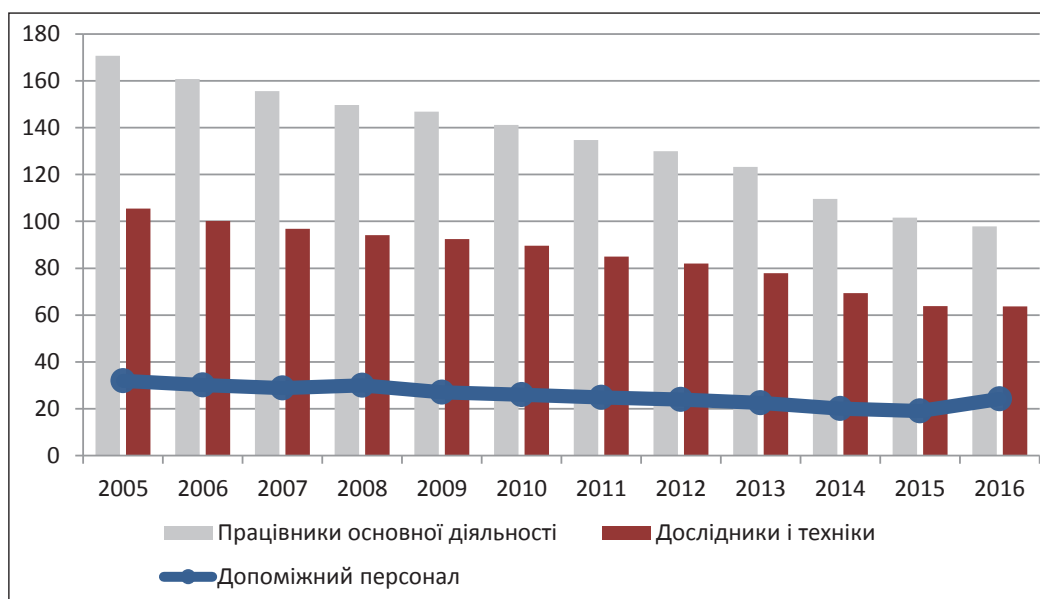

Рис. 1. Кваліфікаційна структура кадрового потенціалу наукових організацій України, 2005-2016 рр.

Складено за [3, с. 34]

ність. У цей же період польська промисловість за інноваційною активністю була конкурентнішою за вітчизняну у 1,9 раза [6, с. 47].

По-п'яте, істотне відставання розвитку інноваційної інфраструктури від регіонів країн-членів ЄС. Світовий досвід свідчить, що значна частина таких об'єктів створювалася за активного організаційного сприяння та матеріальної підтримки місцевої влади (виділення земельних ділянок, здача в оренду на пільгових умовах будівель). Серед недоліків інноваційної інфраструктури виділяють: неповну функціональність, вибірковість в охопленні ланок інноваційного процесу, відсутність венчурних фондів, недостатню підтримку винахідників, недосконале використання потенціалу вищих навчальних закладів [7, с. 18]. Вважаємо, що сьогодні регіональна інноваційна інфраструктура в Україні не є гармонійно вбудованою до національної, характеризується фрагментарністю та розрізненістю її складників.

По-шосте, недосконалість та незавершеність законодавчого, нормативного, розпорядчого та методичного базису стратегічного бачення інноваційного розвитку регіонів. Закони України «Про засади державної регіональної політики» та «Про стимулювання розвитку регіонів» не супроводжуються методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних стратегій інноваційного розвитку та напрямів їх реалізації. Тому інноваційний компонент лише частково відображається у діючих стратегіях розвитку вітчизняних регіонів як один із чинників досягнення стратегічних або операційних цілей. Реалізація Закону «Про стимулювання розвитку регіонів» не сприяла кардинальній зміні напрямів розвитку проблемних регіонів; використання Угод щодо регіонального розвитку, передбачених цим законом, призупинено, як зазначають вітчизняні вчені, внаслідок недосконалого інституційного забезпечення та допущення низки помилок під час їх здійснення [8, с. 2].

Нами проведено оцінку інноваційного потенціалу регіонів України за методикою багато-

факторного порівняльного аналізу, практичне застосування якого складається з таких етапів [9, с. 154]:

– обґрунтування системи показників, за якими будуть оцінюватися результати, формування матриці вхідних даних;

– нормування матриці стандартизованих коефіцієнтів a_{ij} шляхом ділення усіх значень на максимальне у кожній графі:

$$a_{ij} = \frac{x_{ij}}{\max x_i} \quad (1)$$

– визначення рейтингових оцінок за формулою:

$$R_j = \sqrt{\sum_{i=1}^n a_{ij}^2} ; \quad (2)$$

– розміщення отриманих рейтингових оцінок (R_j) згідно з рангом і визначення місця кожного регіону у рейтингу.

Для проведення розрахунків були обрані такі офіційні статистичні показники за 2016 рік у регіональному вимірі [3]: організації, які виконували наукові дослідження і розробки; працівники наукових організацій; кількість дослідників; підприємства, які займаються інноваційною діяльністю; інноваційні витрати (млн. грн.); фінансування внутрішніх витрат на наукові дослідження і розробки (млн. грн.); валові витрати на виконання наукових досліджень і розробок (млн. грн.); кількість впроваджених інноваційних видів продукції; підприємства, що впроваджували інновації; впроваджені нові технологічні процеси; підприємства, що реалізують інноваційну продукцію; заявки на винаходи; патенти на винаходи; заявки на корисні моделі; патенти на корисні моделі.

Рейтинг регіонів України за рівнем інноваційного потенціалу має такий вигляд (рис. 2). Лідером є Харківська область, після неї – Дніпропетровська, Запорізька, Вінницька, Львівська, Сумська та Одеська області. Найнижчий рівень інноваційного потенціалу має Луганська область. Розрив між найвищим та найнижчим показниками становить понад 14 разів.

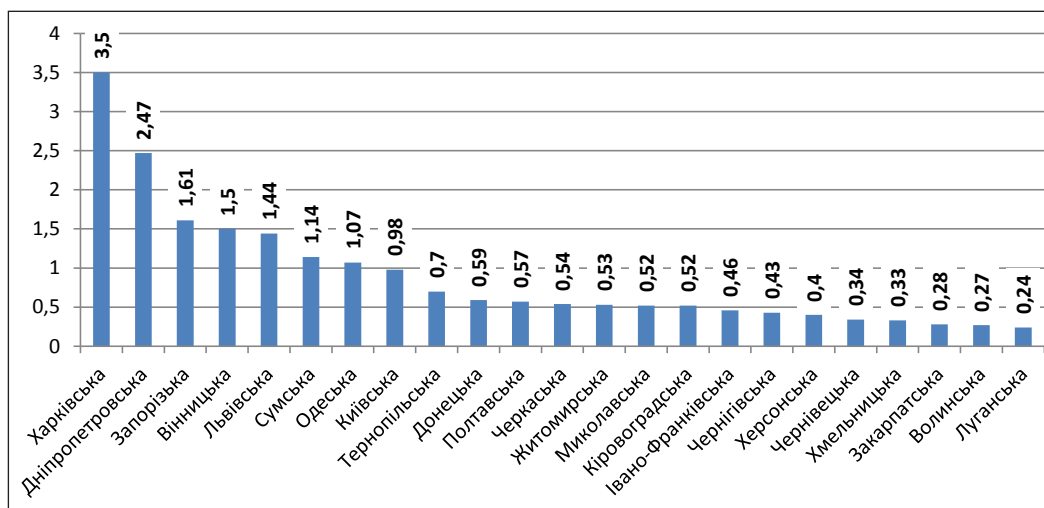

Рис. 2. Рейтинг регіонів України за рівнем інноваційного потенціалу, 2016 р.

Сьогодні формування нових економічних регіонів пов'язують із впливом процесів глобалізації на виокремлення таких їх типів, як: (1) транснаціональні; (2) регіони типу «індустріас макіладорас», сформовані на основі гнучких виробничих мереж; (3) вільні, спеціальні економічні зони; (4) регіони, що навчаються, або С-регіони; (5) глобалізовані регіони [10, с. 47]. С. Захарченко вважає, що саме останні дві групи регіонів істотно впливають на підтримку та зміцнення конкурентоспроможності.

У глобалізованих регіонах розвиток інноваційно-виробничих мереж відображає трансформацію міжрегіональних конкурентних суперечностей у системну інтеграцію та взаємовигідне співробітництво. Вітчизняні вчені наголошують на реальних можливостях глобалізованих регіонів отримувати додаткові конкурентні переваги, конкуруючи за залучення стратегічних активів, висококваліфікованих працівників, фінансові ресурси та їх спільне використання, які в умовах глобалізації набувають загальнодоступного характеру [11, с. 191]. Саме тому у розвинених економіках набуває популярності модель територіального розвитку на основі стратегії конкурентного лідерства.

В Україні роль глобалізованих регіонів можуть відігравати прикордонні, особливо суміжні з регіонами країн-членів ЄС. Для них активізація науково-технічного, особливо транскордонного співробітництва повинна стати важливим засобом підвищення рівня соціально-економічного розвитку через обмін новітніми технологіями, запозичення нових форм організації виробництва, залучення досвіду зарубіжних компаній, створення і використання спільних наукових розробок. Таким чином, прикордонний регіон може стати «полюсом росту» не тільки завдяки участі у звичайному транскордонному співробітництві (торгівля та інвестиції), а й виконуючи функції інноваційного імпульсу та науково-технічного прогресу, що в перспективі забезпечуватиме його конкурентоспроможність у динаміці. Такі внутрішні регіони України, як Дніпропетровська, Полтавська, Кіровоградська, Черкаська, Тернопільська та Хмельницька області повною мірою здатні успішно реалізуватися у формі С-регіону з орієнтованістю на компетенцію, культуру, креативність, комунікації, що передбачає формування інтелектуальних кластерів.

На наш погляд, важливим є запровадження для регіонів із високим рівнем інноваційної активності ініціювання міжрегіональних зв'язків в інноваційно-технологічній сфері із іншими регіонами, щоб сприяти їх згуртованості. Такий підхід у загальному корелюватиме із європейською практикою, згідно з якою регіональна інноваційна політика ЄС передбачає перехід від підтримки фізичної інфраструктури інновацій до стимулювання кооперації та колективного навчання між локальними агентами, а налагодження внутрішніх інноваційних мереж є прі-

оритетним напрямом інноваційного розвитку країн світу [12, с. 35].

Загалом серед завдань інноваційного розвитку регіонів України називають: структурну трансформацію економіки, технологічне переобладнання виробничої сфери, підвищення ролі інноваційних чинників у подоланні кризових явищ, збільшення експортного потенціалу, забезпечення екологічності довкілля та ефективне використання природних ресурсів, розвиток науково-технічного потенціалу [13, с. 31].

На нашу думку, інноваційний розвиток регіону повинен ототожнюватися із системою, на вході якої відбувається обґрунтування мети, пріоритетів, розроблення нормативів та основних принципів щодо реалізації стратегії досягнення конкурентоспроможності регіону на інноваційних засадах. Пріоритети інноваційного розвитку певного регіону мають трансформуватися у конкретні заходи, спрямовані на створення умов, сприятливих для розгортання інноваційного бізнесу та підвищення добробуту населення. На виході системи інноваційна діяльність реалізується у вигляді стратегічного планування, реформування економіки, створення баз даних, формування ефективних регіональних інноваційних систем, впровадження інноваційного моніторингу та інноваційного проектування. Підвищення конкурентоспроможності регіону передбачає розвиток власної науково-технічної бази, спрямування системи освіти на ефективне використання інноваційного потенціалу, формування інноваційної культури та запровадження екологічних інновацій. Зауважимо, що організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку регіону має враховувати регіональні інтереси. Одночасно слід мати на увазі, що дотримання регіональних інтересів передбачає попередження й усунення відповідних загроз. Так, як зауважують вітчизняні науковці, до переліку особливостей регіону під час забезпечення економічної безпеки належать: розбіжності у природно-кліматичних умовах, якість використання ресурсів, периферійне або глибинне розташування регіону, застаріла структура виробництва, стадія технологічного розвитку, демографічні розходження, ступінь регіональної автономії [14, с. 70-71].

Вважаємо, що діяльність ТНК здатна прискорити інноваційний розвиток регіону завдяки використанню інноваційної моделі поведінки, яка базується на інтеграції місцевих підприємств, спроможних стати постачальниками для виготовлення інноваційної продукції. До переваг ТНК відносять їх значення як ядра інноваційного розвитку завдяки наявності в структурі потужного науково-дослідного центру зі значними фінансовими ресурсами, що дає можливість поєднати глобальне інноваційне співробітництво та локальні інтереси і механізми, а відтак залучити вітчизняні регіональні компанії до участі у глобальних мережах та ланцюгах створення доданої вартості. Так, у США малі

високотехнологічні компанії забезпечені замовленнями ТНК та орієнтовані переважно на внутрішній ринок. Європейська специфіка полягає у реалізації потужних загальноєвропейських проектів, до яких залучені університети, малі і середні компанії, потужні фірми.

Доцільним вважаємо запровадження міжрегіональної взаємодії у вигляді конкретних форм співпраці через укладання нових угод, перегляд чинних, кооперацію та співпрацю між внутрішніми регіонами України, а також регіонами України та ЄС на основі взаємодоповнюваності конкурентних переваг з метою конвергенції економічних і соціальних інтересів та забезпечення економічної безпеки.

Висновки. Інноваційна діяльність у регіонах України характеризується низкою недоліків, таких як відсутність реального впливу інноваційного чинника на економічне зростання та конкурентоспроможність регіону, істотна міжрегіональна асиметрія інноваційної активності, скорочення інтелектуального потенціалу, відставання розвитку інноваційної інфраструктури від регіонів країн-членів ЄС, недосконалість законодавчого-нормативного та методичного базису стратегічного бачення розвитку регіонів на інноваційних засадах. Організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку регіону має враховувати регіональні інтереси та втілюватися у стратегії досягнення конкурентоспроможності регіону на інноваційних засадах із обґрунтуванням мети, пріоритетів, розроблення нормативів, конкретних заходів щодо створення умов, сприятливих для проживання населення, та реалізуватися у вигляді стратегічного планування, реформування економіки, створення баз даних, формування ефективних регіональних інноваційних систем, впровадження інноваційного моніторингу та інноваційного проектування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Мельник В.І. Стратегічний контент підвищення рівня конкурентоспроможності на інноваційній основі / Мельник В.І., Погрішук Г.Б. // Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики: монографія / під ред. М.О. Кизи́ма, О.М. Тищенко Х.: ВД ІНЖЕК, 2013. 344 с.
2. Поліщук Л.С. Регіональні асиметрії в ЄС та нові інструменти політики вирівнювання / Поліщук Л.С. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 126. Ч. 2. 2015. С. 116-123.
3. Наукова та інноваційна діяльність України: статистичний збірник, 2016 рік. К.: Державна служба статистики України, 2017. 141 с.
4. Мініч О. Економіка знань: якою має бути стратегія розвитку країни / Мініч О. URL: <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1413550-ekonomika-znan-yakoyu-mae-buti-strategiya-rozvitku-krayini>.
5. Захарченко В.І. Інновації та економічне зростання в сучасній економіці / Захарченко В.І. // Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти: монографія / за ред. Є. Масленнікова. Херсон: Грін Д.С., 2016. 854 с.
6. Конкурентоспроможність промисловості регіонів України: наукове видання [С.О. Іщук, Л.Й. Созанський, Р.В. Міхель, М.І. Бирка]; НАН України. ДУ ІРД імені М.І. Долішнього НАНУ; [наук. ред. С.О. Іщук]. Львів, 2016. 73 с.
7. Ринково-орієнтоване управління інноваційним розвитком: монографія / [за ред. С.М. Ілляшенка]. Харків: ТОВ «Діс-аплус», 2015. 448 с.
8. Горячук В.Ф. Державна регіональна політика та угоди щодо регіонального розвитку в контексті європейського вибору / Горячук В.Ф., Дуков Д.Ф. // Теорія та практика державного управління. 2016. № 1. С. 1-6.
9. Павлов В.І. Інноваційний потенціал регіону: діагностика та реалізація: монографія / Павлов В.І., Корецький Ю.М. Луцьк: Надстир'я, 2004. С. 154.
10. Захарченко С.В. Конкурентоспроможність України та її регіонів: міжнародний вимір: монографія. – Вінниця: Консоль, 2016. 416 с.
11. Інноваційний розвиток регіонів України: монографія / під наук. ред. В.С. Пономаренка. Х.: ВД Інтек, 2014. 368 с.
12. Жихор О.Б. Інноваційна політика розвитку регіонів: теорія та практика формування, механізми реалізації: монографія / Жихор О.Б. Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2009. 544 с.
13. Луцків О.М. Виробничий потенціал регіону: інноваційний вимір / Луцків О.М. / НАНУ, Інститут регіональних досліджень. Львів, 2008. 242 с.
14. Жаворонкова Г.В. Стратегічне управління економічною безпекою: держава, регіон, аграрна сфера: монографія / Г.В. Жаворонкова, В.О. Жмуденко, В.О. Жаворонков. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2016. 356 с.

REFERENCES:

1. Melnyk, V.I. and Pogrishhuk, G.B. (2013), Strategichnyi content pidvyshhennya rivnia konkurentospromozhnosti na innovacijnij osnovi [Strategic Content of Competitiveness Enhancing according Innovative Approach] // Konkurentospromozhnist ta innovaciyi: problemy nauky ta praktyky [Competitiveness and Innovation: Problems of Science and Practice], VD INZHEK, Kharkiv, Ukraine.
2. Polishchuk, L.S. (2015), "Regional asymmetries in the EU and new alignment tools", Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn, no. 126, part 2, pp. 116-123.
3. State Statistics Service of Ukraine (2017), Scientific and innovative activity of Ukraine: statistical collection, Kyiv, Ukraine.
4. Minich, O. (2016), Knowledge economy: what should be the country's development strategy, available at: <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1413550-ekonomika-znan-yakoyu-mae-buti-strategiya-rozvitku-krayini>.
5. Zakharchenko, V.I. (2016), Innovatsii ta ekonomichne zrostantia v suchasni ekonomitsi [Innovation and economic growth in the modern economy] // Innovacijna ekonomika: teoretychni ta praktychni aspekty [Innovative economics: theoretical and practical aspects], Hrin D. S., Kherson, Ukraine.
6. Ishchuk, S.O., Sozanskyi, L.Y., Mikhel, R.V. and Byrka, M.I. (2016), Konkurentospromozhnist promyslovosti rehioniv Ukrainy [Competitiveness of the industry of the regions of Ukraine: a scientific publication], DU IRD imeni M.I. Dolishnoho NANU, Lviv, Ukraine.
7. Illiashenko, S.M. (2015), Rynkovo-orientovane upravlinnia innovatsiinym rozvytkom [Market-oriented management of innovation development], Disaplus, Kharkiv, Ukraine.
8. Horiachuk, V.F. and Dukov, D.F. (2016), "State regional policy and agreements on regional development in the context of European choice", Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia, no. 1, pp. 1-6.

9. Pavlov, B.I. (2004), Innovatsiyni potentsial rehionu: diahnostyka ta realizatsiia [Innovative potential of the region: diagnostics and implementation], Nadstyria, Lutsk, Ukraine.
10. Zakharchenko, S.V. (2016), Konkurentospromozhnist Ukrainy ta yii rehioniv: mizhnarodnyi vymir [Competitiveness of Ukraine and its regions: international dimension], Konsol, Vinnytsia, Ukraine.
11. Ponomarenko, V.S. (2014), Innovatsiyni rozvytok rehioniv Ukrainy [Innovative development of regions of Ukraine], Intek, Kharkiv, Ukraine.
12. Zhykhor, O.B. (2009), Innovatsiina polityka rozvytku rehioniv: teoriia ta praktyka formuvannia, mekhanizmy realizatsii [Innovative policy of regional development: the theory and practice of formation, mechanisms of implementation], Instytut rehionalnykh doslidzhen NAN Ukrainy, Lviv, Ukraine.
13. Lutskevych, O.M. (2008), Vyrobnychyi potentsial rehionu: innovatsiyni vymir [Production potential of the region: innovative dimension], Instytut rehionalnykh doslidzhen NAN Ukrainy, Lviv, Ukraine.
14. Zhavoronkova, G.V., Zhmudenko, V.O. and Zhavoronkov, V.O. (2016), Stratehichne upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu: derzhava, rehion, ahrama sfera [Strategic management of economic security: state, region, agrarian sphere], Sochinskyi M. M., Uman, Ukraine.

Poliakova Yu.V.

*Candidate of Economic Sciences, Associate professor
Senior Lecturer at Department of International Economic Relations,
Lviv University of Trade and Economics*

DEFINING CHARACTERISTICS OF INNOVATION ACTIVITY IN THE REGIONAL DIMENSION

The purpose of this article is to identify defining characteristics of innovation activity in Ukraine with the purpose of further substantiation of priorities of innovation development at the regional level. The regional level of management of the economy plays an important role in the creation and use of new knowledge. Innovative activity in the region depends on a number of factors, including the level of development and effective use of innovative potential. Today innovative activity in the regions of Ukraine is characterized by several shortcomings: lack of real influence of innovation factor in the economic growth and competitiveness of the region, significant regional asymmetry of innovative activity, reduction of intellectual capacity, the lag of development of innovation infrastructure in the regions of the member countries of the EU, the imperfection of the legal normative and methodological basis of strategic vision of development of the regions based on innovation.

We carried out an assessment of the innovative potential of regions of Ukraine by the method of multivariate comparative analysis. According to the obtained results, the leader is the Kharkiv region, followed by Dnipropetrovsk, Zaporizhzhia, Vinnytsia, Lviv, Sumy, and Odesa regions. The lowest level of innovative capacity has the Luhansk region. The gap between the highest and the lowest rates is more than 14 times. Processes of globalization contribute to the emergence of new types of economic regions, including the regions of students (P-regions) and globalized regions have the ability to significantly influence the strengthening of competitiveness. Basically, in Ukraine, the role of the globalized regions can play an edge, particularly adjacent to the regions of the member countries of the EU.

The inner regions of Ukraine (Dnipropetrovsk, Poltava, Kirovohrad, Cherkasy, Ternopil, and Khmelnytskyi) are able to be implemented successfully in the form of a C-region with a focus on competence, culture, creativity, communication that involves the formation of intellectual clusters. The introduction of regions with high level of innovation activity of initiation of interregional relations in the innovative technology sector with other regions to foster their cohesion is very important. This approach in general will be correlated with European practice.

Innovative development of the region has to be identified with the system, which input is the justification of the objectives, priorities, development of standards and basic principles of implementation of the strategy for the achievement of competitiveness of the region on innovative principles. The priorities of innovation development of a certain region should be transformed into concrete measures aimed at creating favourable conditions for the deployment of innovative business and the welfare of the population. The output of the innovative activity is implemented in the form of strategic planning, economic reform, the establishment of databases, the formation of efficient regional innovation systems, the introduction of innovative monitoring and innovative design.